

Уряд схвалив Концепцію популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014—2018 роки

Сьогодні стан видавничої справи та читання в Україні, відзначається у Концепції, слід розглядати як наслідок системної соціально-гуманітарної кризи, спричиненої відсутністю чіткої, послідовної, науково обгрунтованої державної політики, спрямованої на всебічний розвиток особистості як головного капіталу країни, створення високопрофесійного кадрового ресурсу для модернізації держави та її економіки.

На брак підтримки на державному рівні програм популяризації культурної продукції звернуто увагу в щорічному посланні Президента України до Верховної Ради України "Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році". Глава держави наголосив, що для утвердження стратегічної ролі книги і читання у процесах формування ідентичності вони просто необхідні.

В останні десятиліття через низку об'єктивних та суб'єктивних причин політичного, соціального та економічного характеру книга в Україні значною мірою втратила свою історично визначену роль. Результатом цього стало стрімке зниження рівня освіченості, культури, духовності суспільства, що призводить до втрати наукового, інтелектуального потенціалу країни.

Відповідно до офіційних статистичних даних, наданих Державною науковою установою "Книжкова палата України імені Івана Федорова", за період з 2007 до 2011 року в Україні видано: у 2007 році — 17 987 друкованих одиниць, річним тиражем 56 111,7 тис. примірників, середнім тиражем одного видання 3,1 тис. примірників, кількістю книг і брошур на одного жителя в Україні 1,21 примірника; у 2008 — 24 040 друкованих одиниць, річним тиражем 58 158,1 тис. примірників, середнім тиражем одного видання 2,4 тис. примірників, кількістю книг і брошур на одного жителя в Україні 1,26 примірника; у 2009 — 22 491 друкованих одиниць, річним тиражем 48 514,4 тис. примірників, середнім тиражем одного видання 2,2 тис. примірників, кількістю книг і брошур на одного жителя в Україні 1,05 примірника; у 2010 — 22 557 друкованих одиниць, річним тиражем 45 058,3 тис. примірників, середнім тиражем одного видання 2,0 тис. примірників, кількістю книг і брошур на одного жителя в Україні 1,00 примірник; у 2011 — 22 826 друкованих одиниць, річним тиражем 46 565,7 тис. примірників, середнім тиражем одного видання 2,0 тис. примірників, кількістю книг і брошур на одного жителя в Україні 1,02 примірника.

Дані соціологічного дослідження, проведеного компанією "GFK Ukraine" за ініціативою Міжнародного фонду "Відродження" в рамках проекту "Дослідження книжкового ринку" свідчать, що українці втрачають інтерес до книжкової продукції, зокрема 58% із них протягом останніх трьох місяців не придбали жодної книги, водночас бодай одну купили тільки 42% респондентів. 37% за декаду придбали одну книгу, 16% — дві, 14% — три, по 10% громадян — чотири та п'ять, 9% — шість—десять, а лише 4% — більш ніж десять назв. Головними аргументами низького попиту на книги є брак грошей (19%) і висока вартість необхідних видань (11%). Однак найважливішою причиною малого попиту на книжковий товар серед опитаних є відсутність потреби в ньому взагалі (50%). До негативних тенденцій слід віднести також той факт, що, за результатами дослідження, книги українською мовою й надалі програють за

популярністю російськомовним виданням. Лише 38% книг, що їх купили українці протягом трьох місяців, були написані українською мовою, 60% — російською, а 2% — іншими мовами.

10 квітня на урядовому засіданні було схвалено Концепцію Державної цільової національно-культурної програми популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014—2018 роки, розроблену Держкомтелерадіо. Відповідне рішення затверджене розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Згідно з актом, головним замовником програми стане Держкомтелерадіо України. Відомство разом із Мінфіном, Мінекономрозвитку, Мінкультури, Міністерством освіти і науки, молоді та спорту, НАН України, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями впродовж найближчих шести місяців розроблять та подадуть на розгляд Уряду проект Державної цільової національно-культурної програми популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014—2018 роки.

Як зазначається в Концепції, метою програми має стати повернення в українське суспільство вітчизняної книги, відродження її соціальної ролі через популяризацію української видавничої продукції та читання як процесу культурного, духовного, професійного та інтелектуального збагачення людини. Фахівці Комітету здійснили огляд сучасного стану сфери й визначили низку наявних проблем: зниження рівня читацької активності громадян, відсутність належного книжкового асортименту в торговельній мережі, падіння сумарних і середніх накладів вітчизняної книжки та ін.

Держкомтелерадіо проаналізував шляхи розв'язання подібних проблем у країнах Європейського Союзу, зокрема у Німеччині, Франції, Нідерландах тощо, та визначив, що найдієвішим механізмом популяризації та розвитку всього спектра вітчизняного книговидання є прийняття державних програм, що відповідає засадам загальноєвропейської політики.

Документом пропонується здійснювати моніторинг читацького попиту, пропагувати вітчизняну друковану продукцію у спеціальних телерадіопрограмах, рекламних роликах тощо. Серед дієвих заходів зі стимулювання галузі також зазначена модернізація державних поліграфічних підприємств, розширення та удосконалення мережі книгорозповсюдження, активізація участі вітчизняних видавців у міжнародних виставкових заходах. Книжки рекламуватимуться не лише засобами масової інформації, а й за допомогою різноманітних публічних заходів — літературних зустрічей, читань тощо. Таким чином, на переконання розробників, реалізація цілого комплексу заходів дасть змогу збільшити наклад книжкової продукції, відвідуваність бібліотек і захистить український ринок від напливу контрафактних видань.

За попередніми прогнозами, на виконання всіх запланованих заходів необхідно буде близько 500 млн гривень — як із державного бюджету, так і з місцевих та інших джерел.

http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=74130